

Liperi

Liperin kunnan esi- ja perusopetuksen
kuljetussääntö

1.8.2024

Sisällysluettelo

1. Koulukuljetuksen järjestämistä ohjaavat lait ja säännöt	3
Perusopetuslaki (21.8.1998/628 PoL)	3
6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen	3
32 § Koulumatkat	3
Liperin kunnan hallintosääntö	4
2. Koulukuljetusten myöntämisperusteet	5
Koulumatka	5
Koulujen portit	6
Saattoavustus.....	9
Kuljetuksen odotus.....	9
Koulumatkan vaarallisuus	9
Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus.....	11
Kuljetus toissijaiseen kouluun	11
Väliaikainen asuinpaikan muutos.....	12
Yhteishuoltajuus.....	12
Maksullinen kuljetus	12
3. Koulukuljetusten järjestäminen	14
Bussikortti	14
Pysäkki.....	14
Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana	14
Perusopetuksen tukiopeus, jälki-istunnot, kerhotoiminta ja koululaisten ip-toiminta...	14
Kulkeminen reitillä muualle kuin kotiin	15
Esiopetuksen hoitopaikka ja täydentävä varhaiskasvatus	15
Tiedottaminen.....	15
Palaute kuljetuksen laadusta	15
4. Poikkeustilanteet	16
Onnettomuus	16
Auto ei saavu pysäkillä	16
Ilkivalta	16
Kuljetuksesta myöhästyminen koulupäivän jälkeen	16
Työtaistelu.....	16
Huonot keliolosuhteet	16
5. Koulukuljetusta koskevat säännöt ja ohjeet	17

Oppilaan muistilista.....	17
Huoltajan muistilista	18
Koulun muistilista.....	19
Kuljettajan/liikennöitsijän muistilista	19

1. Koulukuljetuksen järjestämistä ohjaavat lait ja säännöt

Koulukuljetussääntö sisältää lakeja täydentävät periaatteet, joiden mukaan Liperin kunnassa myönnetään maksuton tai maksullinen koulukuljetus.

Koulukuljetussäännön tarkoituksena on toimia kuljetuksesta päättävien viranhaltijoiden päätöksen tukena. Säännön tehtävänä on myös tiedottaa koulukuljetuksista vastaavia liikennöitsijöitä sekä huoltajia.

Perusopetuslaki (21.8.1998/628 PoL)

6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuspaikkojen sijainnin sekä liikenneyhteyksien puolesta mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämiseksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä, 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu esiopetuksen järjestämisaika. Kunta voi perustellusta, opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä vaihtaa opetuksen järjestämisaikaa opetuskieltä kuitenkaan muuttamatta. (13.7.2018/542)

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Liperin kunnan hallintosäätö

Hallintosäännön 22 §:n mukaan hyvinvointilautakunnan tehtävä on yleisen toimivaltansa lisäksi

3. päättää esiopetus- ja koulukuljetusten hankinnasta, valmistelee koulukuljetusten tarjouspyynnön sekä päättää kuljetussopimusten option käytöstä.
5. hyväksyy kunnan ...kuntatasoiset oman palvelualueen toiminnan järjestämistä koskevat ohjeet säännöt ja suunnitelmat
6. päättää oppilaaksi ottamisen perusteista ja lähikoulualueista

Hyvinvointijohtajan toimivalta hallintosäännön 23 §:n mukaan:

3. vastaa esiopetus- ja koulukuljetusten lukuvuosittaisesta järjestämisestä ja niihin liittyvistä sopimuksista hyvinvointilautakunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti sekä allekirjoittaa em. perusteiden mukaan tehdyt kuljetussopimukset.
4. päättää koulukuljetusten kilpailutuksesta ja hankinnasta palvelualuejohtajan hankintarajojen puitteissa
5. päättää oppilaan sijoittamisesta toissijaiseen kouluun
6. päättää lähikoulualueista poikkeamisesta erityisestä syystä

2. Koulukuljetusten myöntämisperusteet

Koulukuljetuksista päätetään lain ja hyvinvointilautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Päätökset tehdään lukuvuosi-kohtaisesti, ja oikeus kuljetukseen voi koskea koko lukuvuotta tai osaa siitä.

Maksuton kuljetus oppilaille järjestetään PoL 32 §:n perusteella jos:

- 3.–9. luokan oppilaan koulumatka on yli viisi kilometriä.

Hyvinvointilautakunnan päätöksellä oppilaille järjestetään maksuton kuljetus lisäksi jos;

- Esikoululaisen tai 1.–2. luokan oppilaan koulumatka on yli kolme kilometriä.

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää kuljetusta koko matkalle, vaan oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin kuljetusreitinvarteen. Esioppilaiden turvallisuuden kannalta on tärkeää, että lapsi saatetaan kuljetukseen ja häntä ollaan vastassa. Kunnassa suositetaan, ettei esioppilasta jätetä kuljetuksesta ilman, että huoltajat tai esiopetuksen henkilökunta on kuitannut lapsen vastaanotetuksi.

Itsekuljettavan matkan pituus voi olla enimmillään:

- Esikoululaisella yksi (1) kilometri.
- 1.–6. luokan oppilailla kolme (3) kilometriä.
- 7.–9. luokan oppilailla neljä (4) kilometriä

Koulumatka

Koulumatkan pituuden perusteella myönnettävää maksutonta kuljetusta ei tarvitse hakea, vaan se myönnetään automaattisesti hyvinvointipalvelujen toimesta.

Ensisijainen kuljetusmuoto on reittiliikenteen linja-auto, johon oppilaalle annetaan kulkemista varten bussikortti. Mikäli reittiliikennettä ei ole mahdollista käyttää sen puuttumisen tai muun syyn vuoksi, järjestetään kuljetus tilauslinja-autolla tai taksilla.

Varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan virallisen kotiosoitteen ja koulun välistä matkaa. Matka mitataan kotiportilta koulun portille lyhintä jalankulkukelpoista reittiä pitkin. Talvisaikaan jalankulkukelpoiseksi reitiksi katsotaan talvihoidettu kevyenliikenteenväylä tai autotie. Mikäli oppilas voi kulkea matkansa joko kevyenliikenteenväylää tai autotietä pitkin, katsotaan koulumatkaksi lyhin reitti. Kotiportilla tarkoitetaan oman pihan ja pihatien liittymää. Koulun portilla tarkoitetaan koulun pihan ja kouluun johtavan tien liittymää tai koulun läheisyydessä olevaa pysäkkiä. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään 2016:51 katsonut että kodin tai koulun välitöntä pihapiiriä ei oteta huomioon koulumatkaa mitattaessa.

Alla on määritetty kouluille koulujen portit, joita käytetään matkan mittaamisessa. Osalle kouluista on määritetty kaksi mittauspistettä, jos koululle voi tulla kahdesta eri suunnasta.

Koulujen portit

Mattisenlahden koulu
62.590779, 29.590011

Salokylän koulu
62.579072, 29.485204

Viinijärven koulu
62.644856, 29.233938

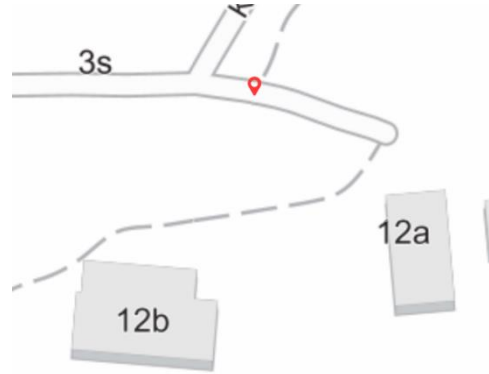

Ylämyllyn koulu Jyrin yksikkö

62.629361, 29.550262

62.629722, 29.551265

Ylämyllyn koulu Paloaukean yksikkö

62.629855, 29.546379

62.630868, 29.546563

Ylämyllyn koulu Patteriston yksikkö

62.621153, 29.553992

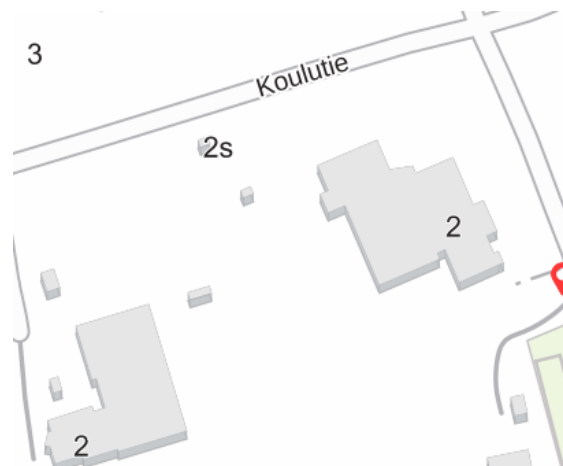

62.621548, 29.552645

Liperin koulu

62.532896, 29.372626

62.532104, 29.369193

Kuljetusreitit pyritään suunnittelemaan niin, että itsekuljettava matka ei ylitä aikaisemmin mainittuja kilometrirajoja. Mikäli näin kuitenkin käy, järjestetään oppilaalle liittymäkuljetus. Liittymäkuljetus voidaan järjestää joko reittiliikenteen pysäkille tai kuljetusreitin varteen, josta oppilas nousee jatkokuljetukseen. Mikäli liittymäkuljetusta ei ole mahdollista järjestää kohtuullisin kustannuksin tai se on olosuhteiden takia hankalaa, voidaan liittymäkuljetuksen sijaan myöntää saattoavustus.

Saattoavustus

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona oppilaan kuljettamista tai saattamista varten kunta voi myöntää saattoavustusta. Saattoavustuksesta sovitaan ennen kuljetuksen aloittamista. Saattoavustuksen määrä on kulloinkin voimassa oleva KELA-korvaus oman auton käytöstä. Saattoavustuksen myöntämisestä päätetään kunnan hyvinvointipalveluissa. Se maksetaan huoltajalle hakemuksen perusteella jälkikäteen todellisten kuljetuspäivien perusteella. Saattoavustus voidaan myöntää, jos kuljetusta ei ole mahdollista järjestää oppilaan kotipaikan sijainnin, aikataulujen sovittamisen tai oppilaan sairaudesta tai vammasta johtuvan erityisen syyn perusteella (mm. sairaalakoulun avo-opetus).

Kuljetuksen odotus

Oppilas voi joutua odottamaan koulun alkua kuljetuksen jälkeen tai kuljetusta koulun jälkeen. Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää kaksi ja puoli tuntia (2 t 30 min) päivässä, jos oppilas ei ole lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta. 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka odotuksinen voi kestää kolme tuntia (3 t) päivässä. Odotusajaksi lasketaan myös kodin ja pysäkin välisen kävelymatkan arvioitu aika. Odotusajaksi järjestetään ohjattua toimintaa. Aikataulut pyritään järjestämään siten, että odotustunteja tulisi mahdollisimman vähän.

Kävelymatkaan käytettäväksi ajaksi määritellään

- 0.–2. luokan oppilaat 15 min/km
- 3.–9. luokan oppilaat 12 min/km

Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on määritelty vaaralliseksi, kunta on perusopetuslain 32.2 §:n mukaan velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan

osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta.

Koulukuljetukset pyritään järjestämään niin, että vartioimattomien tasoristeyksien ylityksiä tulee mahdollisimman vähän.

Alla mainitut tiet ovat hyvinvointilautakunnan päätöksellä vaaralliseksi luokiteltuja tieosuuksia, joille kuljetus myönnetään automaattisesti, ilman huoltaja erillistä hakemusta. Yleisten tieosuuksien vaarallisuuden määrittelyssä käytetään yhtenä apuvälineenä Koululiitu-ohjelman tietoja tiestöstä Liperissä. Ohjelma asettaa tien osat järjestykseen vaarallisuuden mukaan ja antaa tielle riskiluvun. Riskiluku on tiestön ja liikenteen ominaisuuksien perusteella tietyille kohdalle tai reitille laskettu arvo.

Käsämäntie–Kantturantiehaarasta Häyrynlahdentien risteykseen	0.–4.-luokkalaisille
Heinävedentie Siikasalmen sillalta Heinäveden suuntaan	0.–5.-luokkalaisille
Heinävedentie Peltolantien ja Simananniementien välillä	0.–3.-luokkalaisille
Niinikkosaarentie välillä Murhiniementie- Juvolanlahdentie	0.–5. luokkalaisille
Kuopiontie välillä Kontkalantie–Varkaudentie	0.–6.-luokkalaisille
Kuopiontie välillä Siikoniementie–kunnan raja	0.–6.-luokkalaisille
Varkaudentie	0.–6.-luokkalaisille
Viinijärventie välillä Kontkalantien risteys– Rianniementien risteys	0.–2.-luokkalaisille talviaikaan myös 3.–4.-luokkalaisille
Polvijärventie välillä Jaamanlammentie– Mertalammentie	0.–6.-luokkalaisille
Pärnävaarantie välillä Heinälammentie–Rykmentintien risteys	talviaikaan 0.–4.- luokkalaisille
Pärnävaarantie välillä Pärnävaara–Välikangas	0.–5.-luokkalaisille
Häyrynlahdentie	0.–2.luokkalaisille 3–4. luokkalaisille talviaikaan
Kurenvaarantie	0.–2.-luokkalaisille 3–4. luokkalaisille talviaikaan
Mattisenlahdentie välillä Kurenvaarantie–Mattisenlahdentie 22	0.–2.-luokkalaiselle

Rinnetie–Kaskesniementie	0.–5.-luokkalaiselle
Sotkumantie välillä Kuopiontie- Takaharjuntie	0.–2.-luokkalaisille
Roukalahdentie	0.–3.-luokkalaisille
Kuopiontien ylittäminen	0.–6.-luokkalaisille
Liperintien ylitys Kurenvaarantien kohdalla	0.–2.-luokkalaisille

Muilla teillä kuin Kuopiontiellä kuljetusoppilaan, joka on oikeutettu maksuttomaan kuljetukseen koulumatkan pituuden tai vaarallisuuden perusteella, voidaan edellyttää ylittävän tien tai kulkevan tien suuntaisesti vaaralliseksiin luokiteltua tietä kohtuullisen matkan pysäkillä/pysäkiltä. Tilausliikenteessä kuljetusreitit pyritään suunnittelemaan siten, että teiden ylityksiä ei tulisi.

Yläkouluikäisille (7.–9. lk) ei Liperin kunnassa järjestetä kuljetuksia tien vaarallisuuden vuoksi

Tien kapeus ja pimeys eivät tee tiestä erityisen vaarallista. Erityisen vaarallisen kokemiensa teiden osalta huoltaja voi hakea maksutonta koulukuljetusta hyvinvointijohtajalta vapaamuotoisella hakemuksella. Hakemukset käsitellään tapauskohtaisesti, ja tarvittaessa pyydetään erikseen lausunnot tiehallinto- ja poliisiviranomaisilta. Teiden ja tiealueiden luokittelu vaarallisiksi kouluteiksi edellyttää aina hyvinvointilautakunnan päätöstä.

Mahdollisia petokyytejä voidaan järjestää riistanhoitoyhdistyksen varmentaman petohavainnon ja havainnon perusteella tehdyn riskiarvion perusteella. Petokyytiasiaassa päätöksen tekee hyvinvointijohtaja.

Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus

Maksuton koulukuljetus voidaan järjestää myös, jos matka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Matkasta suoriutumista arvioidaan moniammatillisessa palaverissa yhdessä opiskeluhoitohenkilöstön ja vanhempien kesken keväisin. Näin toimitaan myös syksyllä koulunsa aloittavan esioppilaan kohdalla. Mahdollinen kuljetuksen tarve kirjataan palaverimuistioon tai pedagogiseen asiakirjaan. Mukaan voi liittää asiantuntijan, kuten koululääkärin tai psykologin lausunnon, josta ilmenee kuljetustarpeen syy, perustelut sekä ajanjakso, jolle kuljetus tulisi järjestää.

Kuljetusta ei välttämättä järjestetä kotipihalta saakka, ellei moniammatillisen yhteistyöpalaverin muistiossa esitetyt perusteet toisin vaadi. Ensisijainen kuljetusmuoto on reittiliikenne tai tilauslinja-auto, elleivät lausunnon perustelut vaadi taksin käyttöä tai erilliskuljetusta. Kuljetuspäätös tehdään enintään lukuvuodeksi kerrallaan, elleivät perusteet ole pysyväisluonteisia. Jos kuljetus ei ole kohtuullisesti järjestettävissä, kunta voi tarjota saattoavustusta.

Kuljetus toissijaiseen kouluun

Jos oppilas otetaan huoltajien aloitteesta muuhun kuin koulutuksen järjestäjän määrittelemään kouluun, oppilaaksi ottamisen edellytyksenä on, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta

ja siitä aiheutuneista kustannuksista (PoL 32 § 3 momentti). Jos oppilaan asuinpaikka muuttuu kesken lukukauden oman kunnan alueella, voidaan oppilaalle myöntää koulunkäyntioikeus vanhaan kouluun edellyttäen, että huoltaja järjestää kuljetuksen ja vastaa kustannuksista. Oppilaan hakeutuessa muuhun kuin Liperin kunnan kouluun Liperin kunta ei järjestä koulukuljetusta eikä vastaa kuljetuksesta aiheutuneista kustannuksista.

Väliaikainen asuinpaikan muutos

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen vain virallisesta osoitteesta. Kunta ei ole velvollinen järjestämään kuljetusta väliaikaisen osoitteenmuutoksen vuoksi, kuten perheen asuintalolle sattuneen vesivahingon, tulipalon, homeongelman tai muun kiinteistölle sattuneen vahingon takia. Vapaa-ajan asuntoa ei katsota viralliseksi osoitteeksi.

Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustilanteissa, joissa oppilas asuu vuorotellen tai osan aikaa molempien huoltajien luona, maksuton kuljetus järjestetään vain virallisesta, väestörekisteriin merkitystä osoitteesta. Jos virallinen uusi osoite on toisen koulun alueella, mutta lapselle on haettu koulunkäyntioikeutta entiseen kouluun, ei kunnalla ole velvollisuutta järjestää kuljetusta (ks. KHO 2006:10).

Vuoroasumisen tilanteessa voidaan kuitenkin tapauskohtaisesti selvittää mahdollisuutta käyttää koulukuljetusta molemmista osoitteista. Kuljetus toisen huoltajan osoitteeseen (lapsen toinen kotiosoite) ei saa aiheuttaa uusia kuljetusreittejä tai lisäkustannuksia.

Jos oppilas ei virallisen osoitteen perusteella ole oikeutettu koulukuljetukseen, on toissijaisesta osoitteesta kulkeminen aina maksullista. Maksullista koulukuljetusta haetaan erikseen.

Maksullinen kuljetus

Oppilaalle, jolla ei ole koulukuljetussäännön perusteella oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, voidaan myöntää paikka maksulliseen koulukuljetukseen. Tämä edellyttää, että autossa on tilaa ja kuljetusreitti on olemassa. Olemassa olevat reitit määritellään maksutonta kuljetusta käyttävien lasten kuljetusreittien mukaisesti. On myös mahdollista, että kuljetus järjestyy vain osalle toivotuista päivistä.

Mikäli jollekin kuljetusreitille haetaan maksullista kuljetusta niin monelle lapselle, etteivät kaikki mahdu kyytiin, tehdään päätös kuljetukseen pääsijöistä kaikkien asiaan vaikuttavien seikkojen pohjalta kokonaisharkintana. Harkintaan vaikuttavia seikkoja ovat muun muassa lapsen ikä, koulumatkan pituus sekä muut koulureittien ja siitä suoriutumiseen vaikuttavat tekijät. Jos oppilaan koulumatka kulkee talviaikaan vaarallisiksi määriteltyjä teitä, pyritään oppilaalle järjestämään huoltajan hakemuksesta maksullinen kuljetus myös muille kuin talvikuukausille.

Maksulliseen koulukuljetukseen voi hakea ympäri vuoden. Maksullisen kuljetuksen haku on kuitenkin tehtävä 15.7. mennessä, jos kuljetus halutaan alkavaksi lukukauden alusta. Sen jälkeen tulleiden hakemusten mukainen kuljetus voi alkaa aikaisintaan 1.9. Lukuvuoden kuluessa paikat myönnetään sitä mukaa kun hakemuksia saapuu, jos kuljetuksissa on tilaa. Maksulliseen koulukuljetukseen haetaan Wilmassa. Varsinaisen päätöksen maksullisesta koulukuljetuksesta tekee hyvinvointijohtaja. Esioppilaiden osalta maksullista kuljetusta haetaan ottamalla yhteyttä varhaiskasvatuksen palvelusuunnittelijaan.

Maksullisen kuljetuksen hinnan määrittelee hyvinvointilautakunta. 21.3.2024 kokouksessa lautakunta on määrittänyt hinnaksi 2,5 €/suunta, kuitenkin maksimissaan 60 euroa kuukaudessa. Maksullisessa kuljetuksessa maksetaan varatusta paikasta, ei kulkemisesta. Laskutus tapahtuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa. Mikäli huoltaja haluaa perua varatun maksullisen kuljetuksen kesken varatun ajan, tulee se tehdä riittävän ajoissa. Mikäli lasku on lähtenyt ennen päättämislmoitusta, laskua ei hyvitetä. Myöskään suorittamattomista matkoista ei makseta hyvitystä.

Mikäli huoltaja jättää kuljetusmaksun maksamatta huomautuksesta huolimatta, on kunnalla oikeus peruttaa varattu kuljetus. Mikäli auton täyttöaste tai reititys muuttuvat kesken maksulliseen kuljetukseen varatun ajan, pidättää kunta oikeuden lopettaa maksullisen kuljetuksen lyhyelläkin varoitusajalla.

3. Koulukuljetusten järjestäminen

Bussikortti

Kuljetusoppilaille annetaan lukuvuoden ensimmäisenä koulupäivänä bussikortti, josta tulee pitää hyvää huolta. Kortti oikeuttaa koulupäivän aikana kahteen koulumatkaan kodin ja koulun välillä klo 6:00 ja 19:00 välisenä aikana. Kortin kadottua tai rikkouduttua tulee tehdä ilmoitus koulun koulusihteerille, josta oppilaalle tilataan uusi kortti. Huoltajalta veloitetaan uudesta kortista kulloinkin voimassa oleva panttimaksu sekä tilauksen käsittelykulut, jotka 21.3.2024 lautakunnan päätöksellä ovat 10 €. Kortti on oppilaan henkilökohtainen, eikä sitä saa lainata tai antaa muille.

Oppilas käyttää samaa korttia useamman lukuvuoden ajan. Kortti tulee säilyttää loma-aikoinakin huolellisesti. Uuden lukuvuoden kuljetustiedot latautuvat korttiin automaattisesti lukuvuoden ensimmäisenä koulupäivänä.

Perusopetuksen päättymisen jälkeen oppilas voi pitää kortin ja hyödyntää sitä jatko-opinnoissa tai vapaa-ajan matkustamisessa. Tämä edellyttää kortin päivittämistä. Kortin voi päivittää ja ladata Carelicumin asiakaspalvelussa.

Pysäkki

Oppilaalle on kouluun.fi-palveluun merkitty otto- ja jättöpaikka, joka voi olla linja-autopysäkki, teiden liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Epäselvissä tapauksissa kunnan hyvinvointipalveluissa määritellään pysäkin sijainti yhteistyössä kuljettajan kanssa.

Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Oppilaan sairastuessa kesken koulupäivän hänet ohjataan seuraavaan mahdolliseen kuljetukseen. Jos tämä ei ole mahdollista, otetaan yhteys huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin. Mikäli kuljetus näillä järjestelyillä ei tule kyseeseen, järjestetään oppilaan kuljetus kotiin tapauskohtaisesti.

Perusopetuksen tukiopetus, jälki-istunnot, kerhotoiminta ja koululaisten ip-toiminta

Mikäli oppilaalle järjestetään tukiopetusta tai oppilas määrätään jälki-istuntoon, pyritään toiminta järjestämään ensisijaisesti niin, että oppilas pääsee lähtemään myöhemmällä kuljetuksella. Tällöin hän voi joutua odottamaan. Toisena vaihtoehtona on, että huoltaja kuljettaa oppilaan kotiin. Mikäli nämä järjestelyt eivät onnistu, järjestetään oppilaan kuljetus kotiin tapauskohtaisesti.

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta koulun kerhoon, kerhosta kotiin tai kerhosta varhaiskasvatukseen. Kunnalla ei myöskään ole velvollisuutta järjestää kuljetusta koululaisten iltapäivätoiminnasta kotiin. Iltapäivätoimintaan osallistuvalla oppilaalla on kuitenkin oikeus käyttää koulukuljetusta ip-toiminnan jälkeen jo olemassa olevilla reiteillä, jos kuljetuksessa on tilaa. Tämä edellyttää, ettei kuljetuksesta aiheudu lisäkustannuksia kunnalle.

Kulkeminen reitillä muualle kuin kotiin

Oppilaalla on mahdollista kulkea omalla kuljetusreitillään myös muulle pysäkille kuin omalle kotipysäkille. Kulkeminen muulle kuin kotipysäkille edellyttää huoltajalta kirjallista ilmoitusta kuljettajalle etukäteen esim. tekstiviestillä. Toiselle pysäkille kulkemisesta ei saa tulla lisäkustannuksia. Oppilaiden, jotka eivät kuulu kuljetusreitille tai koulukuljetuksen piiriin, ei ole mahdollista kulkea koulukuljetuksissa.

Waltti-bussit ovat osa julkista liikennettä ja niissä voi kulkea erillistä tilausliikennettä vapaammin joko Waltti-kortilla tai kertalipun maksamalla.

Esiopetuksen hoitopaikka ja täydentävä varhaiskasvatus

Esiopetuksessa olevia oppilaita voidaan kuljettaa myös hoitopaikan ja esiopetuksen välillä edellyttäen, että myös hoitopaikan ja esiopetuspaikan välinen matka on yli 3 km. Tämän lisäksi edellytetään, että kyseessä on kunnan määrittelemä kunnallinen hoitopaikka.

Jos esiopetuksessa olevalle oppilaalle on järjestetty täydentävää varhaiskasvatusta aamu- ja iltapäivisin, kuljetusta ei järjestetä. Jos esiopetuksen oppilaalle on varattu täydentävää varhaiskasvatusta vain aamupäivisin, kuljetus voidaan myöntää iltapäiväksi esiopetuksesta suoraan kotiin tai hoitopaikkaan. Vastaavasti jos lapsi tarvitsee täydentävää varhaiskasvatusta vain iltapäivisin, hän saa kuljetuksen aamulla kotoa esiopetukseen.

Esioppilaiden turvallisuuden kannalta on tärkeä, että lapsi saatetaan kuljetukseen ja häntä ollaan vastassa. Kunta suosittaa, että esioppilasta ei jätetä kuljetuksesta ilman, että huoltajat tai esiopetuksen henkilökunta on kuitannut lapsen vastaanotetuksi.

Tiedottaminen

Koulukuljetuksiin liittyvä tarkempi tiedottaminen hoidetaan kouluun.fi-palvelun välityksellä. Wilmassa ja kunnan nettisivuilla julkaistaan kesällä tietoa siitä, milloin kuljetusreitit ovat valmiina palvelussa. Bussin numero ja arvioidut noutoajat näkyvät vain kouluun.fi-palvelussa. Julkisen liikenteen osalta arviot aikatauluista näkyvät Jojon reittioppaassa.

Liikennöitsijä on velvollinen ilmoittamaan kunnalle sekä huoltajille-kuljettajien yhteystiedot sekä tiedot ajoneuvoista. Kuljettajien yhteystiedot löytyvät kunnan nettisivuilta koulukuljetuksia koskevasta osiosta.

Palaute kuljetuksen laadusta

Mikäli kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä, palaute tulee antaa hyvinvointipalveluiden hallintosihteerille. Hyvinvointipalveluista palaute välitetään liikennöitsijälle ja asiasta käydään yhteinen keskustelu. Vakavissa rikkomuksissa tulee ottaa yhteyttä suoraan poliisiin.

4. Poikkeustilanteet

Onnettomuus

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Liikennöitsijän vakuutus korvaa vahingot, jotka ovat liikennöitsijän vastuulla. Tapaturmavakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa koulun ja kodin välillä. Lyhytkin poikkeaminen koulumatkalla katkaisee vakuutuksen. Liikennöitsijä on velvollinen ilmoittamaan pienimmistäkin onnettomuuksissa kuljetuksista vastaavalle henkilölle.

Auto ei saavu pysäkillle

Jos kouluauto rikkoontuu kesken kuljetuksen, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Korvaavan kuljetuksen järjestäminen saa kestää enintään puoli tuntia. Kunta ei ole velvollinen korvaamaan huoltajan ajamia kyytejä tai tilaamia taksikyytejä.

Ilkivalta

Kunta ei korvaa oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttamaa ilkivaltaa. Huoltaja on velvollinen korvaamaan lapsensa aiheuttamat vahingot suoraan liikennöitsijälle. Liikennöitsijä ja huoltaja sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta.

Kuljetuksesta myöhästyminen koulupäivän jälkeen

Jos oppilas myöhästyy vahingossa koulukuljetuksesta, hän voi käyttää seuraavaa kuljetusta, jos sellainen vielä on. Jos lapsi myöhästyy viimeisestä kuljetuksesta, ei kunnalla ole velvollisuutta järjestää uutta kuljetusta.

Työtaistelu

Kunta ei vastaa kuljetusten järjestämisestä työtaisteluiden aikana.

Huonot keliolosuhteet

Koulukuljetus pyritään järjestämään kaikissa keliolosuhteissa. Huonoissa keliolosuhteissa (esim. auraamaton tie, liukkaus tai kelirikko) saattaa koulubussin olla mahdoton liikennöidä, etenkin pienillä teillä. Näissä tapauksissa kuljetusjärjestelyistä ja saattokorvauksen käytöstä sovitaan erikseen.

5. Koulukuljetusta koskevat säännöt ja ohjeet

Oppilaiden, huoltajien, koulujen, kouluauton kuljettajien ja liikennöitsijöiden tulee ottaa huomioon koulukuljetuksessa seuraavia asioita:

Oppilaan muistilista

- Ole pysäkillä/hakupaikalla vähintään 5 minuuttia ennen haku-aikaa.
- Odota autoa pysäkillä tien reunassa, sillä esimerkiksi viereisellä kevyenliikenteen väylällä odottavia ei pidetä kyytiin pyrkijöinä. Anna autolle selkeä pysähtymismerkki.
- Koulupäivän päätyttyä sinulla on 5–10 minuuttia aikaa pukea ulkovaatteet päälle ja siirtyä rauhallisesti autoon.
- Istuudu penkille ja kiinnitä turvavyö ja pidä se kytkettynä koko matkan ajan. Istu paikallasi autossa ajon aikana.
- Käyttäydy asiallisesti, ota huomioon muut oppilaat sekä kuljettaja.
- Älä puhu kovaäänisesti.
- Jos kuuntelet musiikkia, käytä kuulokkeita.
- Älä syö pikkubusseissa tai takseissa.
- Noudata kuljettajan antamia ohjeita.
- Säilytä reppua matkan aikana jalka- tai tavaratilassa, älä viereisellä paikalla tai selässä.
- Jos sinulle tulee kuljetuksen aikana pahoinvointikohtaus, ilmoita tai pyydä kaveria ilmoittamaan siitä kuljettajalle.
- Kerro kuljettajalle tai aikuiselle koulussa tai kotona, jos matkan aikana ilmenee ongelmia.
- Nouse autoon ja poistu autosta pysäkin puolelta.
- Odota, että kouluauto on jatkanut matkaa ennen kuin lähdet ylittämään tietä. Ota huomioon myös muu liikenne.
- Pidä hyvää huolta lukuvuoden ensimmäisenä päivänä saamastasi bussikortista. Suositeltavaa on säilyttää sitä kotelossa.
- Bussikortti on henkilökohtainen, sitä ei saa lainata eikä antaa muille.
- Bussikortti oikeuttaa koulupäivän aikana kahteen matkaan kodin ja koulun välillä.
- Jos kortti on kadonnut, voit matkustaa ilman bussikorttia kerran aamulla kouluun. Iltapäivän lähtöön täytyy hakea vuorokausilippu koulun kansliasta.

- Mikäli kortti katoaa tai rikkoutuu, tee ilmoitus koulusihteerille uuden kortin tilaamista varten.
- Muista käyttää turvaliivejä ja heijastimia varsinkin pimeään aikaan. Näin autat kuljettajaa huomaamaan sinut pysäkillä paremmin ja voit välttyä myös mahdollisilta vaaratilanteilta.
- Varaudu pukeutumisella auton mahdolliseen myöhästymiseen esimerkiksi kovilla pakkasilla tai liukkaalla kelillä.
- Mikäli auto ei saavu määräaikaan, kohtuullinen odotusaika myöhästymistilanteessa on 20 minuuttia. Tämän jälkeen voit olettaa, että vuoro on jostakin syystä peruuntunut ja voit tiedustella korvaavia kyytijärjestelyjä koululta. Voit myös itse soittaa suoraan liikennöitsijälle/kuljettajalle saadaksesi tietoa ongelmasta ja lisäohjeita. Pääsääntö on se, että liikennöitsijä korvaa peruuntuneen kyydin mahdollisimman nopeasti.
- Koulumatka on hyvää hyötyliikuntaa. Liikunta vaikuttaa positiivisesti myös koulumenestykseen!

Huoltajan muistilista

- Erityisesti pikkubusseissa kulkevien oppilaisen osalta huoltajien on hyvä perua kuljetus kouluun.fi-palvelussa, jos oppilas ei tule kyytiin. Näin vältetään turhalta ajolta.
- Kouluautoissa saa kuljettaa vain sellaisia urheiluvälineitä, joita tarvitaan liikuntatunneilla tai muuten koulun ilmoittamissa poikkeustapauksissa.
- Huoltajat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkan aikana.
- Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta, eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.
- Huoltaja huolehtii, että oppilas on ajoissa pysäkillä ja pukeutunut säänmukaisesti. Lisäksi pimeällä tulee käyttää heijastimia.
- Huonolla ajokelillä (liukkaus, lumisade, auraamaton tie) kouluauto ei välttämättä pysty liikennöimään sivuteillä. Asiasta ilmoitetaan erikseen. Tällöin huoltajan tulee saattaa lapsensa pääreitillä varteen/varresta.
- Lukuvuoden alussa kunta kustantaa oppilaan ensimmäisen bussikortin. Kadonneesta tai rikkoontuneesta kortista peritään maksu. Uuden kortin saapumiseen asti oppilas käyttää koululta saamiaan vuorokausilippuja.
- Keskustele lapsen kanssa koulumatkan sujumisesta ja ole tarvittaessa yhteydessä koululle.

Koulun muistilista

- Koulun rehtori huolehtii, että kuljetusten järjestäjä saa kuljetusoppilaiden lukujärjestyksen ajoissa.
- Oppilaat aikataulutetaan koulujen lukujärjestysten mukaisesti koulukuljetusten reiteille. Oppilaiden koulunalkamis- ja päättymisaikojen tulisi olla mahdollisimman pysyviä. Muutoksista tulee aina keskustella hyvissä ajoin kuljetusten järjestäjän kanssa.
- Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan.
- Koulujen tulee välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulukuljetuksista vastaavalle henkilölle.
- Koulu ilmoittaa myöhästyneistä tai ajamatta jääneistä reiteistä sekä kuljetuskaluston mahdollisista puutteista hyvinvointipalveluiden hallintosihteerille mahdollista reklamointia varten.

Kuljettajan/liikennöitsijän muistilista

- Oppilaat otetaan kyytiin ja jätetään kyydistä sovitussa, turvallisessa paikassa.
- Odotusalueelle ajetaan rauhallisesti. Koulujen pihalla on noudatettava erityistä varovaisuutta.
- Kuljetus tapahtuu järjestelmän suunnitteleman aikataulun mukaisesti. Ilmoita hyvinvointipalveluiden hallintosihteerille, jos aikatauluun tarvitsee tehdä muutoksia.
- Kuljettaja varmistaa, että kaikki oppilaat ovat kyydissä ja kaikilla on turvavyöt kytkettyinä, ennen kuin lähtee liikkeelle.
- Kuljettaja huolehtii, että autoon siirtyminen ja poistuminen tapahtuvat rauhallisesti ja kiireettä. Kuljettaja myös huolehtii, että lapsen kyytiinotto- ja kyydistäjättöpaikka ovat liikenteellisesti turvallisia. Erikseen sovitussa tapauksissa, kuljettaja myös varmistaa tien oppilaan turvallisen tien ylityksen.
- Kuljettaja huolehtii, että järjestys säilyy autossa kuljetuksen aikana. Toistuvissa häiriötapauksissa on otettava yhteys kouluun ja tarvittaessa oppilaan vanhempiin.
- Kuljettaja on myös oheiskasvattaja, käyttäytymisen ja kielenkäytön on oltava asiallista ja ystävällistä.
- Kuljettaja huolehtii, että auto on siisti ja kunnossa.
- Kuljettaja noudattaa liikennesääntöjä.
- Koulukuljetukseen ovat oikeutettuja vain kuljetusreitille merkityt oppilaat. Epäselvissä tapauksissa on otettava yhteys kuljetuksista vastaavaan henkilöön.

- Kuljettaja ei saa jättää oppilasta muualle kuin ennalta sovittuihin lähtö- ja päätepisteisiin.
- Koulukuljetuksissa on aina käytettävä handsfree- laitetta, jos puhuu kuljetuksen aikana puhelimessa.
- Kuljettajan on vältettävä voimakkaita hajusteita.
- Kuljettaja ei saa tupakoida juuri ennen kuljetusta, jotta auto/kuljettaja eivät haise tupakalle.